Ангел Попконстантинов като диригент и композитор

Стоян Малинов*

Резюме: Авторската многогласна църковна музика в България след Освобождението до края на XX и началото на XXI век е специфичен обект на изследване от български музиколози като Добри Христов, Петър Динев, Агапия Баларева, Юлиан Куюмджиев, Светлана Куюмджиева, Елена Тончева, Кристина Япова, Стефка Венкова, Весела Гелева, Димитър Григоров. Голяма част от първите български композитори имат нелеката задача да преосмислят църковнопевческото наследство и да създадат художествена църковна музика. Център на композиторския интерес става Литургията на св. Йоан Златоуст. Продължител на унаследената традиция от първото поколение автори на църковна музика и пряк участник в тези процеси е Ангел Попконстантинов – третият по ред диригент на патриаршеската катедрала „Св. Александър Невски". Плод на дългогодишния му неуморен труд с хора при храм-паметника „Св. Александър Невски" е съставената от него „Литургия на св. Йоан Златоуст" за четириглас смесен хор. Наред с композирането на неговата литургия творческият поглед на Попконстантинов е насочен и към другия жанр в църковната музика, характерен за огромна част от руските композитори, чийто опит е пример за двата стълба в църковната музика Добри Христов и Петър Динев, а именно Всенощното бдение.

Ключови думи: *музика, биография на Ангел Попконстантинов, творчество*

*** Гл. ас. д-р Стоян Малинов** – Богословски факултет, Софийски университет „Св. Климент Охридски"; e-mail: stoyanmalinov@theo.uni-sofia.bg

Литература / Bibliography

А. К. (1974). Хоровото пеене в храма-паметник „Св. Александър Невски“ (По случай 50 години от освещаването на храма). – В: *Църковен вестник*, бр. 29, 1974, с. 3 [A. K. (1974). Horovoto peene v hrama-pametnik „Sv. Aleksandar Nevski“ (Po sluchay 50 godini ot osveshtavaneto na hrama). – In: Tsarkoven vestnik, br. 29, 1974, s. 3].

Велянов, Васил (1975). Юбилеен концерт на хора при патриаршеската катедрала. – В: *Църковен вестник*, бр. 3 – 4, 1975, с. 8 – 9 [Velyanov, Vasil (1975). Yubileen kontsert na hora pri patriarsheskata katedrala. – In: Tsarkoven vestnik, br. 3 – 4, 1975, s. 8 – 9].

Венкова, Стефка (2016). Апостол Николаев-Струмски: живот, вдъхновен от музиката. София: ИИИзк – БАН, 2016 [Venkova, Stefka (2016). Apostol Nikolaev-Strumski: zhivot, vdahnoven ot muzikata. Sofia: IAS – BAS, 2016].

Димитров, Димитър (1981). In memoriam. – В: *Църковен вестник*, бр. 26, 1981, с. 8 [Dimitrov, Dimitar (1981). In memoriam. – In: Tsarkoven vestnik, br. 26, 1981, s. 8].

Матеич, **Матея** (1973). Посещение в България и Румъния. – В: *Църковен вестник*, бр. 25, 1973, с. 11 [Mateich, Mateya (1973). Poseshtenie v Bulgaria i Romania. – In: Tsarkoven vestnik, br. 25, 1973, s. 11].

Николай, Макариополски епископ (1978). Петдесет години богословска наука в България 1923 – 1973. – В: *Годишник на Духовната академия „Св. Климент Охридски“*, 24 (50), 1974/1975, № 1. София: Синодал-

но издателство, 1978, с. 13 – 198 [Nikolay, Makariopolski episkop (1978). Petdeset godini bogoslovska nauka v Bulgaria 1923 – 1973. – In: Godishnik na Duhovnata akademiya "Sv. Kliment Ohridski", 24 (50), 1974/1975, № 1. Sofia: Sinodalno izdatelstvo, 1978, s. 13 – 198].

Попвасилев, Георги (1978). Юбилейно честване полувековна църковно-певческа, диригентска и композиторска дейност. – В: *Църковен вестник*, бр. 9, 1978, с. 7 – 8 [Popvasilev, Georgi (1978). Yubileyno chestvane poluvekovna tsarkovno-pevcheska, dirigentska i kompozitorska deynost. – In: Tsarkoven vestnik, br. 9, 1978, s. 7 – 8].

Попвасилев, Георги (1982). За хора при храм-паметник „Св. Александър Невски". – В: *Църковен вестник*, бр. 10, 1982, с. 7 – 8 [Popvasilev, Georgi (1982). Za hora pri hram-pametnik „Sv. Aleksandar Nevski". – In: Tsarkoven vestnik, br. 10, 1982, s. 7 – 8].

Попов, Кирил (1999). Живот и дело на музикоучителя Манасий Поптеодоров (1860 – 1938). – В: *Църковен вестник*, бр. 10, 1999, с. 8 [Popov, Kiril (1999). Zhivot i delo na muzikouchitelya Manasiy Popteodorov (1860 – 1938). – In: Tsarkoven vestnik, br. 10, 1999, s. 8].

Архивни източници / Archival sources

ЦДА (Централен държавен архив), ф. 1660К, оп. 1, а.е. 1, 2, 12, 16, 23, 24 [CSA (Central State Archives), f. 1660K, op. 1, a.e. 1, 2, 12, 16, 23, 24].